

Handläggare: Ulla-Britt Fingal
Telefon: 08-508 25 130

Till
Socialnämnden

Lägesrapport angående narkotikaprevention bland ungdomar, 2011- 2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner lägesrapporten
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till stadsdelsnämnderna för kännedom

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I stadens Vision 2030 är inriktningen att skapa ett Stockholm där alla barn och ungdomar ges möjligheter att växa och utvecklas. Den negativa utveckling av narkotikaanvändning, som kunde noteras i 2008 och 2010 års Stockholmsenkät till ungdomar i åk 9 i grundskolan och år 2 i gymnasieskolan, har inte fortsatt i 2012 års mätning¹.

---

¹ Dnr 3.2-0759/2011

Staden har under 2011 och 2012 gjort satsningar genom särskilda medel på två miljoner kronor 2011 respektive fem miljoner kronor 2012 till stadsdelsnämnderna i syfte att förstärka arbetet med att minska narkotikaanvändningen.

Flera av stadsdelsnämnderna har valt att ta ett helhetsgrepp kring preventionsarbetet för att tidigt upptäcka barn och unga i riskzon. Samverkan med andra aktörer som ungdomsarbetare, fältarbetare, fritidspersonal, företrädare för skolor och polis i frågor kring cannabisanvändandet är av avgörande betydelse för att lyckas i uppdraget att minska narkotikaanvändningen bland unga. Information och utbildning till föräldrar, skolhälsovård och skolpersonal är viktiga inslag i det preventiva arbetet.

Utöver dessa extra medel har staden, inom ramen för den nationella ANDT²-strategin, sökt och beviljats medel från socialdepartementet för ett samarbete med Göteborg och Malmö i Trestad². Arbetet i Trestad² skall stärka och utveckla befintligt drogförebyggande arbete med speciell inriktning på cannabis och genomföras på tre nivåer: förebyggande arbete, tidig upptäckt/insats samt vård/behandling. Projektet pågår under perioden 2012-2014.

Bakgrund

Staden har, bl a genom resultat i Stockholmsenkäten men även genom information från Maria Ungdom, kunnat notera en oroväckande utveckling av narkotikaanvändningen bland ungdomar men också en attitydförändring bland ungdomar gentemot narkotika och framförallt cannabis. Detta har resulterat i ytterligare satsningar i budget 2011 och 2012 på det preventiva arbetet.

Under 2011 har 2 miljoner kronor fördelats till stadsdelsnämnderna för det förebyggande arbetet. Hur dessa medel har använts redovisades i ärendet Dnr 2.6.1-0580/2011. Det genomgående inslaget har varit information i form av utbildningar, seminarier och informationsträffar.

I budget för 2012 har mot bakgrund av resultaten i Stockholmsenkäten 2010, ytterligare 5 miljoner kronor fördelats till stadsdelsnämnderna för 2012 i syfte att förstärka arbetet med att minska narkotikaanvändningen.

Inom ramen för ANDT-strategin har staden, tillsammans med Göteborg och Malmö, ansökt och beviljats medel av socialdepartementet för ett samverkansprojekt ”Trestad²” under perioden 2012-2014³. Projektets syfte är att vända trenden med ökad cannabisanvändning bland ungdomar under 25 år och det

---

² Alkohol, tobak, dopning och narkotika

³ Dnr 1.7-0695/2011

kommer att genomföras på tre nivåer: förebyggande arbete, tidig upptäckt/insats samt vård/behandling. Stockholm samordnar de tidiga insatserna dvs metoder och arbetssätt som så tidigt som möjligt upptäcker och ingriper mot ungdomar som börjar använda cannabis för att förhindra en utveckling mot missbruk/beroende. Tunga inslag i det förebyggande arbetet är mobilisering och samverkan. Det innebär att fokus kommer att vara på vuxna som finns i ungdomarnas närhet såsom föräldrar och de som arbetar professionellt med ungdomar. Projektets primära syfte är att uppnå kvalitetssäkring och förbättra implementeringen av olika arbetssätt för att minska användningen av narkotika.

Sex av delprojekten i Trestad2, som Stockholm medverkar i, har direkt koppling till narkotika/cannabis och de är:

- Metodutveckling med föräldrarbete genom konceptet EFFEKT tobak som bygger på tidigare forskning om sambandet tobak och cannabis.
- Inbyggnad av standarder i Trestad2 baserat på ”Kvalitetsstandarder för förebyggande arbete” som utvecklats inom EU .
- Ungdom i storstad är ett delprojekt som syftar till att stärka olika aktörer i sina egna roller för att få aktörerna att vilja, våga och kunna göra en aktiv insats när det gäller t ex missbruk och droger.
- Implementering av MUMINs arbetssätt till flera polissektioner. MUMIN (Maria Ungdom Motiverande Intervention) är ett samverkansprojekt mellan Ungdomssektionen vid Länskriminalpolisen, socialtjänst och landsting vid Maria Ungdom. Syftet är att ge ungdomar och deras familjer snabb adekvat vård och behandling i samband med polisingripande gällande narkotikarelaterad brottslighet.
- UngDOK, ett system för uppföljning och analys, ett arbete som påbörjades under tidigare samverkansprojekt med de övriga storstäderna, ”Trestad”, av Maria Ungdom som kommer att vidareutvecklas
- Initiering av interaktiv webbportal för Maria Ungdom i Stockholm och MiniMariorna i Göteborg och Malmö för att underlätta ungdomarnas kontakter med Maria Ungdom och MiniMariorna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Information om hur de extra medlen har använts har inhämtats från stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningens redogörelse

I Stockholmsenkäten 2010 hade 16 procent av pojkarna i åk 9 någon gång använt narkotika och motsvarande siffra för 2012 är 12 procent. I övriga grupper visas samma siffror som 2010 i år 2 på gymnasiet är det fortfarande 31 procent av pojkarna som någon gång har använt narkotika. Det vanligaste preparatet bland de som provat narkotika är cannabis, 89 procent i åk 9 respektive 94 procent i år 2 på gymnasiet.

En hel del nya studier om narkotika har publicerats under senare år. I en av dessa nyligen publicerade studier har forskarna följt 1 037 ungdomar från Dunedin på Nya Zeeland. Ungdomarna har genomgått en neuropsykologisk test vid 13 års ålder, därefter intervjuats om sina drogvanor vid ett antal tillfällen och sedan gjort om testet vid 38 års ålder. Forskarna har funnit en försämring i resultaten. Försämringen är större ju längre och intensivare bruket varit. Resultaten visar att minnet försämras och intelligenskvoten faller markant. Forskarna har försökt utröna om några delar av den mätbara intelligensen tar mer skada än andra men det tycks som om cannabis skadar hjärnan brett när hjärnan fortfarande utvecklas. Sedan tidigare har forskarna känt till att missbruk av kokain, amfetamin och ecstasy kan ge betydande kognitiva defekter men inte kunnat visa att det även skulle gälla cannabis.

I stadens budget för 2012 har, mot bakgrund av narkotikaanvändningen bland ungdomar i Stockholmsenkäten 2010, anslagits 5 miljoner kronor 2012 till stadsdelsnämnderna. Syftet är att förstärka arbetet med att minska narkotikaanvändningen.

De 5 miljoner kronorna har fördelats enligt följande:

Medel per stadsdels- nämnd (kronor)	Stadsdelsnämnd
< 250 000	Älvsjö, Kungsholmen, Östermalm, Norrmalm
251 000 - 350 000	Bromma, Skarpnäck, Hägersten-Liljeholmen, Södermalm
351 000 - 450 000	Farsta, Skärholmen
451 000-550 000	Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta

>550 000

Enskede-Årsta-Vantör, Rinkeby-Kista

Stadsdelsförvaltningarnas redovisning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har valt att ta ett helhetsgrepp kring preventionsarbetet. Det tobaksförebyggande arbetet har prioriterats då det är starkt knutet till att även förebygga cannabis. Ett ytterligare prioriterat arbete är att utveckla samverkan inom och utom förvaltningen för att tidigt upptäcka barn och unga i riskzon. En preventionssamordnare har anställts för att utveckla det drogförebyggande arbetet. För att effektivisera samverkan sker en omarbetning av strukturen för områdesgrupperna skola, socialtjänst, förskola och fritid. En strategi för det förebyggande arbetet håller på att tas fram.

De aktiviteter som till viss del har finansierats med de extra medlen är cannabisutbildning för ungdomsvårdare och fältassistenter, utbildningspaket till alla skolor kring tobaksförebyggande arbete och cannabisutbildning för personal inom fält och fritid som Trestad2 erbjuder. Flera utbildningar kring cannabis kommer att utvecklas för medborgarvårdare, ungdomsvårdare och fältassistenter och tillsynsarbetet gällande tobak och folköl vidareutvecklas.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har stärkt fältarbetet med denna satsning. Två tjänster har under året skapats för att arbeta uppsökande och för att ytterligare stärka kontakten mellan skola, socialtjänst och föräldrar. Stadsdelens förebyggande arbete förankras i samverkansforum (SamTidigt FörSt - SSPF) med utgångspunkt från analyser av resultaten i Stockholmsmätningen.

De aktiviteter som lyfts fram är fokusgrupper med ungdomar som syftar till att få fram idéer och kunskap om hur det förebyggande arbetet med cannabis skall organiseras. Stadsdelsförvaltningen har under våren tillsammans med Maria Ungdom och polisen genomfört två föräldraträffar. Fältarbetare och fritidsgårdspersonal kommer under hösten att få utbildning om cannabis som arrangeras av socialförvaltningen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har två uppsökare med inriktning mot unga vuxna. Uppsökarna söker upp ungdomar i hemmet efter att anmälningar kommit till förvaltningen om oro angående bruk/missbruk av cannabis, alkohol m.m. Vidare finns tre fältassistenter som utför ordinarie fältarbetaruppgifter som innebär kontakt med ungdomar och information till föräldrar i stadsdelens skolor.

Fem 6-9 skolor har anmält intresse av att delta i en tobaksförebyggande insats till föräldrar (Effekt) som startar under höstterminen. Ett seminarium kring cannabis genomförs för socialtjänstpersonal och representanter från fritiden och skolorna samt övriga samverkanspartners i stadsdelen.

Bromma stadsdelsförvaltning

En socialsekreterare har anställts på deltid (50 %) i mottagningsgruppen för att öka chanserna att fånga upp den unge i ett tidigt skede när det gäller användning av cannabis. Arbetet utförs i samarbete med andra verksamheter inom stadsdelsförvaltningen och närpolisen. Samarbetet med närpolisen, som startade under 2012, bygger på den sk Linköpingsmodellen. Metoden syftar till att tidigt upptäcka bruk av narkotika bland ungdomar där det inte finns en högre misstankegrad. I modellen används en metod där polis och en socialsekreterare besöker den unges bostad vid skälig misstanke om narkotikabrott.

När ungdom har blivit misstänkt för ett narkotikarelaterat brott sker ett samarbete med fältgruppen. Syftet med samarbetet är att tidigt uppmärksamma och informera föräldrarna om att cannabis förekommer i deras ungdomars kompisgrupp. Ungdomarna skall med stöd av föräldrarna få hjälp och stöd att inte använda cannabis. Fokusgrupper med ungdomar, ”Ungdomar och cannabis” har genomförts i stadsdelen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har genomfört följande aktiviteter:

- Föreläsningar angående cannabis samt postutskick om resultaten i Stockholmsenkäten och en informationsfolder om cannabis och råd har riktats till föräldrarna.
- Fritidsledare och fältassistenter har utbildats i motiverande samtal och fältassistenter har utbildats i att kommunicera med unga om alkohol och droger (CAN).
- Det finns planer på att tillsammans med stiftelsen Choice och en gymnasieskola inleda ett samarbete där läkarstudenter informerar/utbildar gymnasieungdomar i hur kroppen reagerar på tobak, alkohol, narkotika och doping. Även fokusgrupper med ungdomar som inte använder cannabis har genomförts.

Norrmalms stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har arbetat aktivt för att informera föräldrarna och andra vuxna i stadsdelen hur det ser ut i ungdomsvärlden. Stadens satsning mot missbruk är viktig och stadsdelen arbetar med utbildning och information. Kampanjer med faktablad och information riktade till föräldrar med barn och ungdomar i grundskolorna och gymnasieskolorna har genomförts.

Guidad busstur i ungdomsvärden har genomförts för 95 föräldrar som bor eller har tonåringar i stadsdelens skolor. Turen avslutas på Maria Ungdom med information om deras verksamhet och en paneldiskussion. Under hösten planeras två halvdagars utbildningar för skolpersonal, fritidsledare, poliser och socialsekreterare. Temat för utbildningarna är samtal med ungdomar och skall beskriva hur man är en god och närvarande lyssnare samt ge verktyg för att göra bra bedömningar och insatser.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har arrangerat en ”Cannabisdag” vid två tillfällen. Vid den ena av dagarna var målgruppen anställda i stadsdelen som arbetar med ungdomar och vid det andra tillfället riktades arrangemanget till föräldrar med ungdomar i stadsdelen. Förvaltningen har även arbetat uppsökande i skolorna med fokus på cannabis genom projektet FUSSION och genom fältverksamheten. Vid ett tillfälle har en vandring under kvällstid med temat ”I ungdomens spår” genomförts för föräldrar, anställd personal, polisen och politiker.

Södermalms stadsdelsförvaltning

Resultaten från Stockholmsenkäten 2008 och 2010 visade på en ökning av cannabissmissbruket inom stadsdelsområdet. Stadsdelsförvaltningen ser ett klart samband mellan ungdomars bruk av tobak och en ökad benägenhet att prova cannabis, och även alkohol, och genomför därför ett långsiktigt tobaksförebyggande arbete. Uppdraget med det långsiktiga tobaksförebyggande arbetet initierades 2011 och beräknas pågå fram till 2016 och bedrivs till största del inom befintliga budgetramar. Uppdraget (eller projektet) har som mål att mobilisera så många som möjligt i det tobaksförebyggande arbetet i syfte att

- arbeta förebyggande för att barn och unga upp till 18 år ska förbli rökfria
- försöka öka antalet vårdcentraler och skolsköterskor som erbjuder rökavvänjning till dem som är beroende av tobak att bli fria från detta
- involvera och engagera alltfler aktörer i detta arbete
- informera ungdomar och föräldrar om tobak

För uppdraget har tre effektmål satts; en halvering av antalet barn och unga som börjar röka, en halvering av andelen rökare bland de grupper som röker mest och fler tobaksanvändare än idag ska erbjudas rökavvänjning och få stöd till tobaksstopp.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning

Preventionssamordnaren har tillsammans med ungdomsarbetare i stadsdelen, skola och polis gemensamt diskuterat cannabisanvändandet och tillsammans utvecklat kommande arbete. Vidare har stadsdelen rekryterat ungdomar och genomfört två fokusgrupper i stadsdelen. Stadsdelen utvecklar ”Värmdömodellen” för att tidigt få kontakt med unga som misstänks för brott. Elever i årskurs 6 i stadsdelens skolor erbjöds, i syfte att motverka tobaksrökning, ett samarbete med A Non Smoking Generation. Inför valborgshelgen genomfördes tillsammans med polis och fritidspersonal en antilångningskampanj.

Samtliga föräldrar med barn i årskurs 6-9 i stadsdelens skolor har fått brev angående information om tobak, alkohol och cannabis samt stadsdelens sommaraktiviteter för barn och ungdomar. Fältassistenter lämnade också information om sin verksamhet i samma brev. Under hösten planeras utbildningar om cannabis, dess tecken och skadeverkningar, för stadsdelens personal, förskolepersonal och skolornas elevvårdshälsa. Även högstadieskolornas lärare kommer att erbjudas information/utbildning. Planer finns även på att inbjuda en föreläsare för att diskutera ungdomars attityder till cannabis.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har lagt tyngdpunkten på de extra medlen på information i form av folder, ”Du som tonårsförälder är viktig!” och en folder till föräldrar med lokal information. Föreläsning för föräldrar har hållits i en skola. Under kvarstående del av året kommer ytterligare information att ges vid föräldraträffar, tunnelbanestationer, i skolor mm. En grupp bestående av stadsdelsförvaltningen, polisen, utbildningsförvaltningen och Stiftelsen på rätt väg⁴ arbetar vidare med information och aktiviteter.

Tre personer på resursenheten har utbildat sig till fokusgruppleddare.

Farsta stadsdelsförvaltning

I stadsdelen har de extra medlen använts i första hand till utbildning av personalen. Personal inom fritiden har fått en utbildning i två steg om cannabis. Personal på familjestödsenheten har haft en utbildningsdag kring cannabisfrågor.

---

⁴ Mottagare av stadens trygghetspris år 2012

Fältassistenter, särskilt kvalificerade kontaktpersoner och utredande socialsekreterare planerar att delta i konferenserna *Drogfokus* och *Råd för framtiden* i Norrköping för att bli inhämta det senaste från aktuell forskning.

För fältassistenter och särskilt kvalificerade kontaktpersoner planeras besök hos olika organisationer som arbetar preventivt mot cannabis i Köpenhamn och Helsingör. En av dessa organisationer har uppnått goda resultat med hjälp av en sms-metod som eventuellt skulle kunna fungera och implementeras i Farsta.

Fältassistenter har önskemål om att i högre grad nå föräldrarna ute på fältet och arbetar med att skaffa en lokal i Hökarängen där de kan befinna sig under eftermiddagar och kvällar. Föräldrar och ungdomar skall kunna vända sig dit med sina frågor och få personlig kontakt med utbildad personal. Fältassistenter kommer i viss mån att samarbeta med polisen och Maria Ungdom.

Preventionssamordnaren och en skolkurator har genomfört en fokusgrupp med ungdomar i klass 9 i högstadiet och årskurs 1 på gymnasiet.

Älvsjö stadsdelsförvaltning

Stadsdelens preventionssamordnare har tillsammans med fältassistenter, fritidsgården Ungdomens hus och de kommunala skolorna i stadsdelen samordnat resurserna för att erbjuda familjer och ungdomar olika stödinsatser i ett tidigt skede. Fokus har varit att uppmärksamma ungdomar i olika miljöer och att i nära samarbete med ungdomar och deras familjer tidigt ge stöd där ungdomarna finns. Föräldrarna informeras genom broschyrer och notiser i lokaltidningen vilket stöd som finns i Älvsjö. Under hösten planeras en samordning av myndigheters och organisationers resurser för att snabbt kunna möta upp ungdomarnas behov.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har fortsatt sitt samarbete med teatergruppen Solvere och föreställningen "Föräldrafällan". Ytterligare en föreställning tillsammans med Fruängskyrkan och Fruängens skola planeras. I samband med den föreställningen kommer information om föräldrastöd i grupp och individuellt stöd att lämnas.

För att sprida kännedom om polisens och fältassistenternas arbete äger en "trygghetsjogg", runt Trekanten tillsammans med polisen, rum varannan vecka. Aktiviteten skapar även kontakter med ungdomar och boenden i förebyggande syfte. I samband med höstlovet kommer alla föräldrar till unga på högstadiet i stadsdelen att få ett utskick med information om bli cannabis och fältassistenternas arbete. Syftet är att informera föräldrarna om var de kan få stöd och vart de kan vända sig med olika frågor. En utbildningsdag med information

från Maria Ungdom planeras för socialsekreterare som ett komplement till utbildningen om cannabis som ges inom ramen för projektet Trestad2. Fokusgrupp med ungdomar som inte prövat cannabis genomförs i syfte att utröna vilka skyddsfaktorer som varit viktiga för deras motståndsförmåga och se hur dessa kunskaper kan tillämpas i det reguljära arbetet.

Skärholmens stadsdelsförvaltning

Stadsdelsförvaltningen har arbetat med följande aktiviteter/insatser:

Fritidsenheten och öppna förskolor har tillsammans med Non Smoking Generation lagt grunden för en tobakspolicy. Även ungdomar och personal har involverats i detta. Preventionssamordnaren har fördjupat samarbetet kring tobakstillsyn med närpolisen. En skolpreventionsgrupp, med deltagare från elevvåden från alla grundskolor (kommunala och friskolor) i stadsdelen, har lagt extra fokus på tobaksarbetet i skolorna. En av skolorna har anmält sig till EFFEKT tobak i Trestad2. Inför valborg har stadsdelsförvaltningen tillsammans med närpolisen gjort föräldrautskick med information om alkohol och utskick av information om narkotika inför skolavslutningen. Det planeras för utskick även till höstlovet. Preventionssamordnaren samarbetar med polisen för att ta fram en utbildningsdag för personal som arbetar med barn och unga i stadsdelen med temat ” Droger, tecken och symptom”. Ytterligare utbildning planeras för personalen som arbetar med barn och unga i Skärholmen om ungdomars attityder runt cannabis/hasch och motargument.

Under sex veckor i somras arbetade tre mentorer och 12 sommarjobbare med att intervjua barn och ungdomar kring deras associationer när det gäller missbruk, våld mm (*Sommarfestival 127*). Tre workshops anordnades och mentorerna presenterade allmänna fakta om cannabis och andra droger och vart ungdomarna kan vända sig för att få hjälp och stöd. Preventionssamordnaren arbetar tillsammans med andra samordnare i staden med fokusgrupper med ungdomar som inte har använt cannabis/hasch.

Trestad2

Inom ramen för ANDT-strategin har staden, tillsammans med Göteborg och Malmö, ansökt och beviljats medel av socialdepartementet för ett samverkansprojekt ”Trestad2” under perioden 2012-2014⁵. Projektets syfte är att vända trenden med ökad cannabisanvändning bland ungdomar under 25 år och det kommer att genomföras på tre nivåer: förebyggande arbete, tidig upptäckt/insats samt vård/behandling. Projektet har initierats och styrgrupper, forskargrupp, referensgrupp och arbetsgrupper har tillsatts. Budgeten för Trestad2 – Stockholm 2012 är 3 500 000 kronor. Följande delprojekt har startats under våren 2012:

---

⁵ Dnr 1.7-0695/2011

Delprojektet EFFEKT tobak (Förebyggande arbete)

Metoden som används i projektet bygger på en beprövad metod, ÖPP/Effekt, som utvecklats vid Örebro universitet. Vid skolans ordinarie föräldramöten skall föräldrarna ges generell information om gränssättning och gemensamma överenskommelser kan träffas med andra föräldrar. Därmed ges föräldrarna redskap att föra fram en tydlig förväntan och attityd mot ungas bruk av tobak och förhoppningarna är att även ungdomarnas bruk av alkohol och narkotika/cannabis reduceras. Hittills har möte med 17 intresserade skolor hållits.

Delprojektet Kvalitetsstandarder för förebyggande arbete

Projektets syfte är att följa och för svensk del utveckla det inom EU pågående arbetet för att kvalitetssäkra det förebyggande arbetet genom att ta fram kvalitetsstandarder för det förebyggande arbetet. Liverpool John Moores University har tagit fram kvalitetsstandarder som skall vidareutvecklas och implementeras. Samarbete har etablerats med Eurocities och European Society for Prevention Research (EUSPR). Målet är att höja kvaliteten i det förebyggande arbetet.

Delprojektet Ungdom i storstad

Syftet med projektet är att tidigt komma tillrätta med problembeteenden. Det är då viktigt att vuxna personer med goda relationer till ungdomar vågar, vill och kan gripa in. För att lyckas med detta arbete, där samverkan mellan socialtjänst och polis är nödvändig men inte tillräcklig, förutsätts att ytterligare upptäckargrupper mobiliseras. I delprojektet skall olika yrkesgrupper rustas för att konstruktivt kunna förstärka samverkan mellan olika aktörer. De yrkeskategorier som är aktuella är: fritidsledare, fältassistenter, preventionssamordnare och kontaktpoliser.

En pilotutbildning för ett 80-tal fritidsledare har genomförts. Under hösten planeras en fortsättning av en pilotutbildning och en påbyggnadsutbildning för fritidsledare. Därefter följer utbildningar för ytterligare yrkeskategorier. STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) ansvarar för en yrkesenkät om bl a utbildningsbehov och attityder. Målet är att kompetensutveckla olika yrkeskategorier och att få en aktuell bild av ungdomarnas situation i Stockholm.

Hittills har tio fokusgrupper med ungdomar i åk 9 i grundskolan och år 2 i gymnasiet genomförts för att belysa situationen för unga i storstad.

Delprojektet MUMIN

Det framgångsrika samarbetet mellan socialtjänst, polis och Maria Ungdom inom Mumin- och Gåsen-verksamheterna utvecklas ytterligare. Maria Ungdom är projektledare för delprojektet och steg 2 i utvecklingsprojektet har initierats. Målet är ökad samverkan och bättre rutiner för tidig upptäckt.

Delprojektet UngDOK

Arbetet med UngDOK, ett system för uppföljning och analys för unga i missbruksvården, påbörjades av Maria Ungdom i ett tidigare samverkansprojekt med de övriga storstäderna, Trestad. Systemet kommer att vidareutvecklas genom erfarenhetsutbyte och med forskarstöd för att kunna användas vid fördjupade uppföljningar som kan leda till metodutveckling.

Arbetet utförs på Maria Ungdom och MiniMariorna (lokala motsvarigheter till Maria Ungdom). Målet är att mäta effekter av behandling, stärka kompetensen hos de som möter unga i missbruksvården och ge kunskap om läget när det gäller droger.

Delprojektet Interaktiv ungdomsportal

I delprojektet skall en gemensam webbsida för Maria Ungdom i Stockholm och MiniMariorna i Göteborg och Malmö utvecklas. Syftet är att möta de ungas behov av information och interaktion på ett mer flexibelt sätt och motivera till kontakter i ett tidigare skede.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av resultaten i Stockholmsenkäten 2010 har ytterligare 5 miljoner kronor fördelats till stadsdelsnämnderna 2012 i syfte att förstärka arbetet med att minska narkotikaanvändningen. Den negativa utvecklingen av narkotikaanvändningen som de senaste två Stockholmsenkäterna, 2008 och 2010 visar, har inte fortsatt i 2012 års mätning.

Förvaltningen ser positivt på det långsiktiga preventionsarbetet som påbörjats i några stadsdelsförvaltningar med i första hand inriktning på tobak men som också har bäring på cannabis. Ett av delprojekten i Trestad2, *Ungdom i storstad*, syftar till att stärka olika aktörer i sina egna roller för att få aktörerna att vilja, våga och kunna göra en aktiv insats när det gäller t ex missbruk och droger.

Inom ramen för den nationella ANDT-strategin och Trestadsprojektet kommer det tobakspreventiva arbetet på Södermalms och Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltningar att förstärkas med 200 000 kr vardera med hjälp av de till socialförvaltningen tilldelade medlen från ANDT kansliet. Båda förvaltningarna

sökte lokala utvecklingsmedel från den utlysning som gjordes tidigare i höst av stadens FoU medel men fick avslag på grund av andra prioriteringar. Förvaltningen bedömer dock att båda dessa satsningar (med vissa kompletteringar från Rinkeby-Kista) ryms inom projektplanen för Trestadsprojektet.